

Одеський національний університет імені І.І. Мечникова
Геолого-географічний факультет
Кафедра економічної та соціальної географії і туризму

Силабус курсу
«Політична географія»

Обсяг	3 кредити ЄКТС, 90 годин
Семестр, рік	I семестр, 1 рік
День, час, місце	За розкладом
Викладачі	Приходько Зоя Володимирівна, к.геогр.н., доцент Хомутов Віктор Анатолійович, ст.викладач
Контактний телефон	0482687693, 0980427682
E-mail	geotourizm@onu.edu
Робоче місце	Кафедра економічної та соціальної географії і туризму
Консультації	Очні консультації: вівторок, 15.00-16.00, четвер, 15.00-16.00 Онлайн: (за попередньою домовленістю) 17.00-21.00 - Viber, Telegram, відеоконференція Zoom

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація можлива під час проведення консультацій за очним принципом (offline), або дистанційно (online) за допомогою Viber, Telegram, Zoom (за попередньою домовленістю). Комунікація може бути здійснена також з використанням E-mail. При цьому необхідно вказувати своє прізвище, ім'я, курс, факультет та назву курсу. Вирішення робочих питань можливо за вказаними номерами телефону.

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предметом вивчення навчальної дисципліни є теоретико-методологічні основи дослідження просторової організації політичного життя суспільства і територіального співвідношення політичних сил на різних ієрархічних рівнях.

Пререквізити курсу:

Дисципліна вводиться після або паралельно із засвоєнням дисциплін "Історія та методологія географічних наук", "Глобалізаційні виклики", "Геостратегування і геопланування".

Метою курсу є формування у студентів системних знань про предмет та методи політичної географії, історію її становлення; дослідження основних питань географічного державознавства в сучасних умовах, видів територіально-політичних систем країн світу; опанування методики географічного дослідження політичної сфери суспільства на різних територіальних рівнях.

Завдання:

- оволодіння знаннями про основні теоретико-методологічні концепції політичної географії, закономірності просторового поширення політичних явищ і процесів, особливості та відмінності в структурах та функціонуванні політико-територіальних систем держав світу;

- ознайомлення з теоретико-методологічними основами дослідження територіальних систем управління, головними факторами і закономірностями їх розвитку, з принципами і механізмами їх раціональної організації;
- вивчення основних політико-електоральних та геополітичних особливостей регіонів світу;
- огляд нових суспільних запитів до політичної географії в умовах становлення державності України та її входження у європейське співтовариство.

Очікувані результати.

В результаті вивчення дисципліни студенти повинні

знати:

- об'єкт, предмет, методи та наукові завдання політичної географії;
- історію формування політичної географії у світі та Україні;
- понятійно-термінологічний апарат політичної географії;
- політичну карту світу та сучасні політичні процеси;
- теоретико-методичні засади вивчення просторової політичної організації світу;
- особливості трансформаційних та глобалізаційних процесів у світовому господарстві в контексті їх впливу на процеси регіональної інтеграції національних господарств;
- теорії та концепції зарубіжної та вітчизняної політичної думки з питань політичної географії, основні закономірності та тенденції світового та українського політичного процесу в контексті географічного державознавства.

вміти:

- практично застосовувати отримані теоретичні знання;
- виділяти об'єктивні тенденції та закономірності сучасної політичної географії на глобальному, макрорегіональному, національному, регіональному та локальному рівнях;
- аналізувати сучасні тенденції формування політичної карти світу;
- давати політико-географічну характеристику конкретної держави на основі набутих знань;
- аналізувати електоральні процеси в державі;
- пояснювати причини воєнно-політичних конфліктів та оцінювати їхні наслідки;
- обґрунтовувати геостратегію держави;
- користуватися базами даних та геоінформаційними ресурсами для пошуку інформації, орієнтуватися в потоці політико-географічної інформації та критично її аналізувати;
- відстоювати принципи громадянського суспільства і правової держави.

ОПИС КУРСУ

Форми і методи навчання

Курс буде викладений у формі лекцій (20 год.) та лабораторних занять (10 год.), організації самостійної роботи студентів (60 год.).

Під час викладання дисципліни будуть використовуватися наступні методи навчання: словесні (лекція, бесіда, дискусія); наочні (ілюстрація, демонстрація Power Point); робота з підручником (самостійна робота студентів), виконання лабораторних робіт, виконання індивідуальних самостійних завдань. Передбачається проведення групових консультацій (1 год. на тиждень згідно з розкладом консультацій).

Перелік тем (загальні блоки)

Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади політичної географії

Тема 1. Політична географія як наукова дисципліна

Тема 2. Історичні аспекти розвитку політичної географії. Формування політичної карти світу

Тема 3. Теоретико-методологічні основи геополітики. Світова геополітична система

Тема 4. Сучасні геополітичні концепції

Змістовий модуль 2. Основні напрями досліджень політичної географії

Тема 5. Територія у політичній географії. Державна територія та її кордони. Держави в сучасному світі

Тема 6. Геоконфліктологія

Тема 7. Основи електоральної географії

Тема 8. Політична географія України

Рекомендована література:

1. Гольцов А.Г. Геополітика та політична географія. К., 2019. 416 с.
2. Гудзеляк І., Ванда І. Політична географія: навч. Посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2021. 180 с.
3. Дністрянський М.С. Геополітика: навчальний посібник. Львів, 2011. 436 с.
4. Дністрянський М. С. Політична географія та геополітика України: навч. посібник. Тернопіль: Навчальна книга, 2010.
5. Дністрянський М. С. Політична географія України : навчальний посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2014. 348 с.
6. Капітоненко М.Г. Міжнародні конфлікти: Навчальний посібник. К.: Либідь, 2009.
7. Політична географія і геополітика: Навч. посібник / Б.П. Яценко, В.І. Стафійчук, Ю.С. Брайчевський; за ред. Б.П. Яценка. К.: Либідь, 2007. 255 с.
8. Стафійчук В. І. Політична географія світу: навч. посібник. Херсон: ОЛДІПЛЮС, 2019.
9. Топчієв О. Г., Мальчикова Д.С., Пилипенко І.О., Яворська В. В. Методологічні засади географії: підручник. Одеса: Одеський національний університет ім. І.І.Мечникова, 2019. 352 с.
10. Топчієв О. Г. Мальчикова Д. С., Яворська В. В. Регіоналістика. Навч. посібник. Херсон: Олді-плюс, 2015. 370 с.
11. Трохимчук С. В., Федунь О. В. Політична географія світу: Навч. посібник. К.: Знання, 2007. 422 с.

ОЦІНЮВАННЯ

Загальна максимальна кількість балів – 100, в тому числі:

- ♦ поточний контроль (практичні роботи, відповіді під час лекцій, семінарських занять) – 60 балів;
 - ♦ самостійна робота (виконання індивідуальних самостійних завдань та їх захист під час проведення практичних занять) – 10 балів;
 - ♦ підсумковий контроль (тестовий) – 30 балів.
- Підсумковий контроль за дисципліною – іспит.

Самостійна робота студентів

Самостійна робота студентів складається з самостійного вивчення певного переліку питань за темами навчального курсу або тем, що потребують поглибленого вивчення. Самостійна робота студентів контролюється у вигляді: індивідуального опитування, письмових робіт, тестування, письмових звітів (конспектів). Питання з тем, що відведені на самостійне вивчення, включені до контрольних заходів.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо дедлайнів та перескладання: поточні практичні роботи, підсумковий тестовий контроль здійснюються в аудиторії. У разі відсутності або низького

результату всі роботи перескладаються одноразово протягом двох тижнів в день планової консультації. Всі індивідуальні самостійні завдання мають бути здані і захищені не пізніше передостаннього семінарського заняття. У разі порушення термінів здачі і захисту самостійних індивідуальних завдань кількість балів за їх виконання зменшується. Підсумковий контроль здійснюється в аудиторії на передостанньому тижні. У разі відсутності або низького результату підсумковий тестовий контроль перескладається одноразово на останньому тижні в день планової консультації.

Політика щодо академічної доброчесності: неприпустимі списування, студент повинен самостійно виконувати навчальні завдання; студент повинен вільно володіти матеріалом, посилатися на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримуватись норм законодавства про авторське право і суміжні права; надавати достовірну інформацію про результати власної діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Політика щодо відвідування та запізень: студент не повинен пропускати семінарські заняття, про відсутність з поважних причин треба заздалегідь інформувати викладача, запізнення не бажані.

Мобільні пристрої: недопустимо користування мобільним телефоном, планшетом або іншими мобільними пристроями під час заняття (крім випадків, передбачених навчальним планом та методичними рекомендаціями викладача).

Поведінка в аудиторії: творча, ділова, доброзичлива атмосфера.